

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צה.

עין משפט נר מצוה

מח א ב מיי פ"ח מהל'
מחלות אסורות הל'
י יב סמנ לזין קמנ
טוש"ע י"ד ס"י ס"ק סע"ג
ז:
מח א ב מיי ש"ס הלכה ז'
סמנ ש"ס טוש"ע י"ד
ס"י ס"ק סע"ג:
ז ד מיי פ"ט מהלכות
פסולי המוקדשין הל'
ד:

לענין רש"י

מיישיל"ת [מיישיל"ת].ש.
אטלידים.

רבינו גרשום

המשך)
המחבר

לענין רש"י

מיישיל"ת [מיישיל"ת].ש.
אטלידים.

אי הווס פייסם מינאי. אם היית שלם עמי. שונאים היו זה לזה:
דעבדי אסמול. ששחטתי אתמול: **שעשה שלא כהוגן.** שמכר טרפה
לעובד כוכבים למוכרה במקולין והטעה את חבירו ולקח מן העובד
כוכבים: **אנו נאסור.** בתמיה מליקה זכר היום מן העובד כוכבים
במקולין הואיל ורוב טבחי ישראל:
מקולין. מיישיל"ת: **מקולין** וטבחי
ישראל. כלומר מקולין העומדין צעיר
וטבחי ישראל מתעסקין בהם: **זש**
הנמלא ציד עובד כוכבים. שם שלוקחו
מן הטבחים להשתכר זו דהוא ודאי
לא שחטה: **מוסר.** דבחר רוב טבחים
אוליין ולטרפה לנכח למישה דאם איתא
דאיכא טרפה לא הוה מזבין ליה כדי
למוכרה במקולין: **דאיכוון לטעוריה**
לחבירה. ושקר דבר: **אנו נאסור.**
היום את המקולין שצעיר וליקה זכר
מן העובד כוכבים אף היום מותרים
הואיל ולא הכריזו: ומקשינן **עמא**
לדלעוריה הא. אמת דבריו נאסרין
והמניח כו' וכוין דבחוקת היתר הן
משום חד עובד כוכבים מי מתסקרי
כולהו: **דאיסתוק איסורא.** לטרפה
זה לא זכר זה שחיי מוכרה לעובד
כוכבים ויש לחוש שמכר הימנה לעובדי
כוכבים שעה אחת שלא ראהו ואפילו
שהיה מונח על שלחנו: **אסור.** שמה
היה מונח על שלחנו: **אסור.** שמה
נתחף צננלה: **נמלא ציד עובד כוכבים**
שאני. שהיתה בחוקת המשתמט והוא
לא שחטה וטרפה לא מכרו לו למוכרה
כאן אבל זכר זכר המונח שמה עורבים
חלפוהו: **ספקו אסור.** דנפקא לן מקראי
בפרק בתרא דיומא (דף פד: ופ"ק
דמכות (דף טו.) כל קצוב כמחלה
על מחלה דמי חיה מן הקצוב לקח אבל
נמלא ציד דהוה הלך אחר הכל דשתת
לאו קצוב הוא: **מלא כה צכר.** משנה
היא ו צטרות עיר שישאל וטבחי
כוכבים דרין זה: הלך אחר רוב
טבחים. אם רובן ישראל כשר: **ואם**
מנושא. אע"פ שהטבחים רובן ישראל
אחר רוב אוכלי זכר שצעיר אזלינן
דמזבזל לאו מטבחים נפל ואפילו רוב
טבחים ישראל אסור דשמה עובד
כוכבים בשלו: **אי עובד כוכבים**
ניעט
ליה. אסור דבסתמא הוא בשלו אלא
ודאי צננלה מוטל לרצן קאמר וקאמר

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אחר רב וכו'
מרוצה דלמלא וכלפיה
ראפילו בבהמה שלמה
ומותרא בעלמא הוא ה"ה
והשאר נמחק: (ב) ד"ה
הכל וכו' אינו טיפא וכו'
ויכשנהו דרבינו יצחק:

מוסף רש"י

בשר כיון שנתעלה מן
העין אסור. ואפילו תלוי
כיוצא בזה שישאל (בבב)
ז' שמה מתקף צננלה
(ב"מ דבד.) ולקח מחמת
מזון. נמקו קציעות
(כתובות ט.) כיון המת
(פסחים ט.) ספקו אסור.
דכל קצוב שנטלו ממקו
קצוב. אין הולין זו
אחר הרוב. אלא הרי
הוא כמחלה על מחלה
וספק איסורא לחומרא
(פסחים ט.) וכוין שלקחו
ממקום הקציעות מחמת
זה מחלה על מחלה
(נדה י"ח.) ובנמצא. שכל
הנמלא קציעות כיון שהמיתה
(פסחים ט.) שמה הנמלא
בשוק ולא ידעין מאיזה
פירש (כתובות ט.) דהוא
ליה מופשט מנין ולא
לקחו ממקום הקציעות
(נדה ט.) הלך אחר
הרוב. ומותר לכל לומר
מרוצה פירש (ד"ה) דיון
דפירש אין כלן מותר קצוב
(פסחים ט.) הואיל והכל
לפניו לא נמקו קציעות
לקחה וכן פירשה על ידי
אחר וכל דפירש מרוצה
פירש (כתובות ט.).

רבינו גרשום

אי היה פייסת מינאי
כלומר אי היה עבדת ליה
כיון בפשה: מפני שיהיה
זה שעשה שלא כהוגן.
כלומר שמכר בשוק טרפה
במקום שמוכרין כשרה
אנו נאסור כל המקולין
אע"פ דטבחי ישראל כשר
שמצא ביד אי"ה הא אסור
שמכרו לו טרפה: הא
לאו הכי אסור כלומר
היבא דאיכא טרפה אחת
במקולין בשר שנמצא ביד
אי"ה דאיכא לומר דאוחת
טרפה מכרו לו והתניא רבי
אומר פירש ר' שני
התם דאיתחזק איסורא
כלומר כי איתחזק טרפה
במקולין לא אמרי' בשר
שמצא ביד עובד כוכבים
מותר: מיתבי ר' אומר
מקולין וטבחי ישראל כו'
כלומר הוא הכא דנתעלה
מן העין ומותר: נמצא ביד
עובד כוכבים שאני. כלומר

אי הוות פייסת מינאי מי לא ספיי לך משור
של פמם דעבדי אתמול א"ל אכלי משופרי
שופרי א"ל מנלך א"ל דובן פלוני עובד
כוכבים וספא לי א"ל תרי עבדי וההוא טרפה
הוה אמר רבי בשביל שומיה זה שעשה שלא
כהוגן אנו נאסור כל המקולין רבי לטעמיה
דאמר מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא
ביד עובד כוכבים מותר איכא דאמרי אמר
רבי מפני שומיה זה דאיכוון לצעוריה לחבריה
אנו נאסור כל המקולין טעמא דאיכוון
לצעוריה לחבריה הא לאו הכי אסור והתניא
רבי אומר "מקולין וטבחי ישראל בשר
הנמצא ביד עובד כוכבים מותר שאני הכא
דאיתחזק איסורא (ב) אמר רב בשר כיון
שנתעלה מן העין אסור מיתבי רבי אומר
מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד עובד
כוכבים מותר נמצא ביד עובד כוכבים שאני
הא שמע תשע (ג) חנויות כולן מוכרות בשר
שחומיה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח
מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח
ספקו אסור ובנמצא הלך אחר הרוב הכא
נמי שנמצא ביד עובד כוכבים הא שמע
(ד) מצא בה בשר (ה) (אם חי) הלך אחר רוב
טבחים ואם מבושל הלך אחר רוב אוכלי
בשר וכו' תימא הכא נמי בנמצא ביד עובד
כוכבים מבושל הלך אחר רוב אוכלי בשר
ונחוי אי דעובד כוכבים נקיט ליה אי דישראל
נקיט ליה הכא במאי עסקינן בעומד ורואהו
תא שמע (ו) נמצא בגבולין אברים נבלות
חתיכות מותרות וכו' תימא הכא נמי בעומד
ורואהו אברים נבלות אמאי מידי הוא
טעמא אלא לרב הא איתמר עלה רב אמר
מותרות משום נבלה ולוי אמר מותרות
באכילה והא דרב (ז) לאו בפירוש אתמר
אלא מכללא אתמר דרב הוה יתיב אמברא
דאישתמית חזיא לההוא גברא דהוה קא
מחוור

אנו נאסור את כל המקולין. מקולין הם אותם עובדי כוכבים
שלוקחין זכר מן הטבח להשתכר זו וקאמר דלין לנו לאסור
מליקה זכר היום משאר מקולין ולחוש שכמו שמכרה לזה טרפה
למוכרה במקולין אע"פ שלא הכריזו כן מוכר לאחרים המוכרים במקולין
או כמו שמכר זה הטבח טרפה כמו
כן עשו שאר טבחים זה אין לחוש ושרו
שאר מקולין הואיל ורוב טבחי ישראל
לצל מההוא עובד כוכבים דזכנה
מייניה: **רבי לטעמיה דאמר מקולין**
וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד עובד
כוכבים מותר. ולא חיישינן שמה צ"ה
עובד כוכבים מנבלה שצדיתו למכור
במקולין או אם מכר אחד מן הטבחים
טרפה לעובד כוכבים הבא לקנות
ממנו לאכילה ולא כדי למכור במקולין
אין לאסור שצדיל כך מקולין לעובדי
כוכבים דבחר רוב זכר אזלינן שקויים
מטבחים ישראל כדי למכור במקולין
שהיא שכינה: **טעמא דאיכוון**
לצעוריה הא לאו הכי אסור והתניא
ב"ו. פירוש דשרינן זכר הנמלא ציד
עובד כוכבים דאלינן זכר רובא ולא
חיישינן שמה צננלה נבלה דמכור
במקולין הכא נמי ניזיל זכר רובא ולא
ייחוש לשאר מקולין ומשני שאני התם
דאיתחזק איסורא פירוש הוחזק שש
איסור במקולין: **אמר רב**
שנתעלה מן העין אסור. ואפילו צעיר
שיש זה רוב טבחי ישראל חיישינן שמה
עורבין אייתו צננלה מרוצה דלמלא
וחלפוהו (ה) וחומרא בעלמא הוא משום
עובדא דהוה כדלקמן:

ספקו אסור. לכל קצוב כמחלה
על מחלה דמי ואל דקיי"ל
מדאורייתא חד צבתי בטולי היינו הכא
שמעורב ואינו ניכר האיסור אבל הכא
ידוע האיסור דצונתיה ומתוה המוכרות
זכר נבלה וצדכר חזוב אפי' מעורב
לא בטיל ואלמר כל קצוב כו' כדלמרא
צ"פ התערובות (זכמים עג.) גזי תערובת
צעלי חיים דחשיבי ולא בטיל דפרין
וגמשוך ונקריב חד מייניהו וימנא כל
דפריש מרוצה פריש ומשני נמשך
דמשיה הוה ליה קצוב וכל קצוב כו'
ועיקר העיקר מהטעם אינו משום קצוב אלא
משום דצעלי חיים לא בטיל כמו דבר
שדרכו לימנות: **ובנמצא** הלך

אחר הרוב. ואו"ם דנמקו שמכריזין והכריזו משום טרפה אחת
אסרינן כל המקולין של עובדי כוכבים ולא אזלינן זכר דישראל דהו
רובא וכשר וכן נמקו שאין מכריזין לא אזלינן זכר רוב כשרים ומיהו
איכא למימר דהתם משום דמקולין הוו לה קצוב אבל קשרה דזכר
הנמלא ציד עובד כוכבים שלא במקולין אסור ציוס שחכירו ולא
אמרינן הלך אחר הרוב אע"ג דשרינן הכא נמלא ציד עובד כוכבים
דמסתברא דהא דלמר רבי לעיל מקולין וטבחי ישראל זכר הנמלא
ציד עובד כוכבים מותר היינו נמקו שמכריזין ולא הכריזו אבל
הכריזו אסור אף על גב דקמני נמלא דמשמע שלא במקולין ועוד
דאסרינן נמקו שאין מכריזין לקנות מן העובד כוכבים במקולין
אע"פ שרוב טבחי ישראל דחיישינן דלמא אחרמי לעבדי ישראל
מחוור

טרפה ולא אזלינן זכר רוב בהמות דכשרות אע"פ דלקמן שרי צבדי
ולא חיישינן דלמא של טרפות הן כדפירש בקונטרס התם לקמן משום דרוב
חכמים נמקו שאין מכריזין שלא לקנות מן העובדי כוכבים לכתחלה אע"פ שרוב טבחי ישראל וכן נמקו שמכריזין והכריזו שלא לקנות
משום עובד כוכבים כי ההיא דלמר (נה דף סא:) צגד שאזד צו כלאים לא ימכרו לעובד כוכבים דלמא אחי לזבוי לישראל אע"ג
דמן הדין לא הוה לן למישה דאזלינן זכר רובא: **הכא** נמי שבנמצא ביד עובד כוכבים. וכו' דלמר צ"פ דפסחים (דף טו.) וכו' ד"ה היינו)
תשעה זכורים של מנה ואחד של חמץ ואחת עכבר ושקל כו' היינו תשעה חנויות דספקו אסור פירש ואחא עכבר ושקל היינו סיפא
והשתא כי שקל נמי עכבר מן הצכורים לישמתי כי הכא דשרינן נמלא ציד עובד כוכבים דמה לי נמלא צפי עכבר ומה לי נמלא
ציד עובד כוכבים דאזלינן זכר רובא ויש לומר דהתם איירי שראינו שלקח מן הצכורים שנטול ספקו נמקו הקציעות ומה' המותרות
(זכמים דף עג.) דפרין ונכשניהו (ז) וויניירו וימנא כל דפריש מרוצה פריש ומאי קושיא והלא כיון דחזינן שצעה שפירש דמתהילד ספקא
במקום קציעות הוי כמחלה על מחלה יש לומר דהתם פריך שנעשה צענין זה שלא נראה צענה שפירוש וכו' דהתם משני גזירה
שמה יקח מן הקצוב אמאי לא אסרינן הכא נמי גזי נמלא ציד עובד כוכבים משום גזירה שמה יקח מן הקצוב וכו' דהתם נמי אם
פירשו מעצמם שוי אלא דלכתחלה הוא דאסור לעשות כן גזירה שמה יקח מן הקצוב דאי"כ למאי ידעו עד שיתחזקו כיון דפירשו מעצמם
מותרים ומו הא דלמרין התם (ט) כוס של עובד כוכבים שנטל לזכור מלא כוסות כולן אסורים פירש ח' מהם לרצוה ומרצוה לרצוה מותרין למא
לי נמערב צרבוה כיון דפירש הוא מותר דמרצוה פריש אלא משמע דאסור גזירה שמה יקח מן הקצוב ואין סברא לחלק כן קדשים ועבודת כוכבים
לשאר איסורים ו"ל דהכל לא שייך כלל למיגר שמה יקח מן הקצוב כיון שהאיסור ידוע במקומו ואין חנות המוכרת נבלה ומותרת אלא ידועה
במקומה אבל כשהאיסור מותר אז שרי ליה כי פירש אחי יקח מן הקצוב ודוקא התם שהאיסור מותר צביתר וכו' היה מותר צביתר
ואז צעדר דרס שנים או שלשה טולאים כל חד וחד מנוטע כל דפריש מרוצה קפריש ואין נראה אלא דוקא כשהאיסור ידוע כדפירשמי: